

Til Familie- og Sundhedsudvalget

Samrådsnotat 3. november 2015

1 pillugu:

Naalakkersuisoqarfimmi innuttaasut siusinaartumik pensionisiat nutaamik inatsisiliuuneqarnerannut tunngatillugu paasisutissinneqarnissaat siunertaralugu suliniutit aallartisarneqarnikuupput, aamma kommunini sullissisut eqqarsaatigalugit. Kommunini sullissisunut paasisutissat/najoqqutassat pisariaqartinneqartussat suliarineqarlutik aallartisarneqalereersimalerput, soorlu sulisinnaassutsimik nalilersuisarnerni atortussat, suleriassat ingerlanneqarnissaanut najoqqutassat – taakkunuunali allattorneqarsimallutik qanoq sullissisut suleriaaseqassanersut. 2016-p ingerlanerani Naalakkersuisoqarfik pikkorissaanernik ingerlatsillattaaniarpog aammalu pikkorissaasarnissani atortussanik ingammik inatsisit imarisaannik, siunertarisaannik il.il. sammiveqartinneqartunik. Tamatuma saniatigut Suliffeqarnermut Naalakkersuisoqarfik suleqatigineqarpoq sulilersitsiniaasarnernut tunngatillugu periuserineqartussat pillugit. Taakkumi tassaasussaammata siusinaartumik pensionisiallit sulisinnaassusaat pillugit toqqaannarnerusumik suliniuteqarlutillu suliffinnut innersuussisartussat. Inatsit atuutsilereerpat kommunit Naalakkersuisoqarfimmit ilaatigut killeqarsinnaagaluartumik siunnersorneqarsinnaasarumaarput. Tamatumali saniatigut pisariaqartinneqassappat neqerooruteqartarumaarluta inatsisit suleriaasillu pillugit pikkorissaasarnissanut. Qulaani taaneqartut tamarmik ingerlaaserisassani toqqammavigineqartartussaapput.

2 pillugu:

Aningaasanut inatsisissami – aammalu kommunit ataatsimoortumik tapiissuteqarfigineqar-tarnerannut tunngatillugu isumaqatigiisummi – kommuninut aningaasaliisoqartussaavoq tamatumani sullissisut nutaat 8-t atorfinittisneqarsinnaanissaanut. Taakkua salliutillugu suliarisussaassavaat inatsisip nutaap atuutsilersinneqarnerani isumagineqartussat.

3 pillugu:

Naalakkersuisut eqqumaariffigivaat suliassat imaannaanngitsuusut. Nutaanik 8-nik atorfinittisisoqarnissaa pisariaqartinneqarlunilu naapertuutissasoq naliliiffigineqarsimavoq. Siusinaartumik pensionisiallit 3.000-t missiliorlugit amerlassuseqartut naluneqanngilaq, taakkunannga 60-t inorlugit ukiullit kisimik sulisinnaassusertik pillugu ukiuni 5-ni aggersuni nalilersuiffigitittussaassapput. Siusinaartumik pensionisiallit nalunanngitsumik sulisinnaassuseqanngitsut sulisinnaassusertik pillugu nalilersuiffigineqartassanngillat. Amerlanaarlugit eqqoriaassagaanni siusinaartumik pensionisiallit 2.500-t annerpaamik missaat sulisinnaassutsiminnik ukiuni 5-ni aggersuni nalilersuitittussaassapput. Tassa kommunini sisamaasuni ukiumut katillugit inuit 500-t missaat, tassalu kommunimi

03-11-2015
Sags nr. 2015 - 14805
Dok. nr. 1487947

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: inin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

ataatsimi ukiumut 125-t missaanniissallutik. Tamatuma nassatarisaannik sullissisut ataasiakkaat ukiumut inuit 60-t missiliorlugit amerlassuseqartut sullitarisussaassavaat. Sullissisunik piginnaaneqarluartunik atorfinittisinissaq kommunit namminneq akisussaaffigalugulu isumagisussaassavaat. Apeqquut tamanna Naalakkersuisunit akuleruffiginianeqanngilaq. Naalakkersuisulli pingaartippaat maluginiaqqussallugu ilinniartitaanerup tungaatigut annertuumik inerisaasoqarsimammat, taamaasillunilu aqqutissiuusseqataaniarfigineqarsimalluni kommunini piginnaasat qaffassarneqarnissaat. Iisimatitsissutigineqarsinnaavoq isumaginninnermut siunnersortinngorniat eqqarsaatigalugu 2010-p missaanniilli suleriaatsit pillugit ilinniartitsisoqartalersimammat, tamatumatumali saniatigut Siunnersortitut assistent-inik ilinniartitsisarnerni nutartereerperup kingorna aamma taamatut ilinniartitsisoqartalersimalluni. Minnerunngitsumik eqqaarusunneqarpoq najugaq qimangikkaluarlugu isumaginninnikkut siunnersortinngortinngornianik ilinniartitsisoqartalersimammat, taamatullu ilinniagaqartut 30-ullutik. Naggataatigut Siunnersortitut assistent-inik ilinniartitsisoqarqinnissaa pilersaarutigineqalersimalluni. Naalakkersuisut tunuarsimaarfiginiangilaat aningaasaliissutit amerlineqarsinnaanerat eqqarsaatigalugu, tamatumani naliliiffigineqarsimappat taamatut iliortoqarnissaa saneqqunneqarsinnaanngitsaq. Tamanna KANUKOKA-mik ataatsimoortumik tapiissutaasartunik atatillugu isumaqatigiissuteqarsimanerini ilanngunneqarsimavoq. Naalakkersuisut ajornartutut isiginngilaat aningaasaliissutit sulilamerlanerusut atugassiissutigineqarsinnaanerat. Tamannali pisariaqartitsinermik, soorlu KANUKOKA-mik ataatsimoorussamik isumaqatigiissummi paaseqatiginniffiusimasutut, tapitaliunneqartariaqassaaq.

4 pillugu:

Naalakkersuisut eqqumaarinniffigivaat inuusuttoqarmat naammaginartumik ilinniagaqarsimannigtsunik. Tamanna Naalakkersuisut pimoorullugu sulissuteqarfigilereerpaat.

Taakkununnga tunngatillugu ilinniartitaanerup, suliffissaqartitsiniarnerup isumaginninnerullu iluani suliniutit ikigisassaanngereerput Siusinaartumik pensionisiaqalersinnaaneq inatsisissaq nutaaq naapertorlugu aatsaat pinsinnaasassaaq, ilumut pineqartup sulisinnaassusaa imak appasitsigisimappat arlaatigut sulilersitsiniarnikkut iliuuseqaraluarluni sulisinnaassusaa ineriartortinneqarlunilu pitsanngoriafissaqarpassinngitsaq. Nalilersuineq imaappoq inuusukaaneruput siusinaartumik pensionisiaqalersinnaanissaat ajornartorujussuannngussasoq. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermut inatsisip pinaveersaartinniartussaavaa innuttaasut inuusuttuuneruput pisortanit aningaasalersorneqaannalinnginnissaat, akerlianilli sulisinnaalernissamut sungiusartillugit sulilersinneqarsinnaasorineqarpata tamanna aqqutiginiarneqartassalluni. "Sulilersitsiniaanerini tulluarsakkani periutsit" ilinniartitaanermik, sulilernissamut misileraanerup il.il. siunnerfeqarfiusumik aqqaassapput.

5 pillugu:

Inatsisissanut pingasuusunut allannguutissatut siunnersuutit Naalakkersuisoqarfanni PP-tigut saqqummersinneqassapput, tamatumali kingorna nassiuusuneqarumaarlutik.

Attartortittakkani ineqarnermi akiliutinuq tapiissutinuq UKA 2015/161-mut tunngatillugu allannguutissatut siunnersuutit.

Allannguutit tassaapput:

§ 5-mi periuseq piffissami isertitarineqartartut

- Siornatigut: akileraarutitigut isertitat naligiissaarinermut ilanngaateqartinneqanngitsut
- Massakkut: massakkut isertitarisat

”Piffissami matumani isertitat tassaapput A aamma B-tut isertitat qaammatini kingullerni 12-ni naatsorsorneqarsimasut, ilanngaatit peereerlugit. Massakkut isertitani isertitat akileraarusigassaannngitsut isiginiarneqartussanngillat, tassa kisimik DIS-imit GIS-imiillu isertitaasimasut.”

Utoqqalinersiallit immikkut mianerineqassapput, tak. § 5, imm. 1, 2.

- Pensionisialinnut ilanngaat 4.100 kr. isertitarisanit ilanngaatigineqassaaq. Pensionisiallit matumani pineqarput utoqqalineri siusinaartumillu pensionisiallit. Taakkua piffissami kingullermi isertitarisaannit kr. 4.100-t ilanngaatigineqartassapput.

Tamatumani pinaveersaartinniarlugu inoqutigiit pineqartuni assigiinngitsutigut eqqugaasoqarsinnaanera.

Naatsorsuisarnerni § 11, imm. 2-p allanngortinneqarnera

- Piffissami kingullermi isertitarisat toqqammavigalugit naatsorsuisalerneq
- Siusinnerusukkat ukiumoortumik isertitarisimasat akileraarusugassat toqqammavigalugit naatsorsuisoqartarpoq.
- Massakkulli kingullertigut isertitarisat toqqammavigalugit naatsorsuisoqartassalluni.

UKA 2015/161 – attartukkani ineqarnermut akiliutinuq tapiissutaassartut allannguutaasa kingunerisassai:

Utoqqalineri pensionisialinnut tunngatillugu aningaasartuutaanerusut mianerisassat eqqarsaatigalugit, maannakkorpiaq isertitaasartut atuutilersinnerisigut sipaarutaasussat taggineqarsimasunut assigiissaarisoqarsimavoq.

Siusinaartumik pensionisiat UKA 2015/98-mi allannguutissatut siunnersuutit:

Aappariinnermut tunngatillugu aalajangersakkat takukkit §§ 4, 15, 16, 17, 37, 43

- Siusinaartumik pensionisiallip aapparisaattut taaneqarsinnaapput katissimasaq, nalunaarsukkatigut aapparisaq imaluunniit inooqatigalugu katissimasutullusooq najugaqatigisaq.

Massakkut isertitarisat pillugit nassuiaatit, takukkit §§ 15, 16, 17, 20, 21

- Siornatigut: isertitat akileraarusigassat siornakkunni isertitaasut, naligiissaarinerni ilanngaatit pinnagit.
- Siunissami: massakkut isertitaasut

”Massakkorpiaq isertitat tassaapput qaammatini 12-ni kingullerni isertitat A aamma B-t, ilanngaatigalugit nalinginnaasumik ilanngaatit. Isertitanik naatsorsuineri isertitat

akileraarusigassaangitsut pineqanngillat, eqqaassanngikkaani DIS-itugt GIS-itigullu isertitat.”

Utoqqalinermit pensionisiani: §§ 22, 23, 24, 25, 27, 30, 38

- Utoqqalinermit pensionisiat pillugit inatsisip oqaasertaasa ataqatigiissarneqarnerat.

Sulisinnaalersitsiniarsinnaanermut tunngasut § 9, imm. 3-mi taaneqartut ilanngunnagit.

- Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliap kissaataa naapertorlugu peerneqarpoq.

Sulisarnissamut piumasaqaatit, kommuni siusinaartumillu pensionisialik, § 19.

- ”pissusissamisoorpat”-miit ”naapertuussimappamut” sulinermit akissarsiat, tak. § 19, imm. 1.
- Kommunalbestyrelsip periarfissat naapertorlugit sulinissamut innersuussisinnaavoq, tak. § 19, imm. 2.
- Siusinaartumik pensionisiallip suliffissaq naapertuuttoq itigartitsissutigisinnaangilaa, tak. § 19, imm. 2 aamma 3

Allannguutit allat: §§ 9, 10, 13, 14, 19, 29, 42, 43

- Malitsigisaannik oqaasertaliunneqartunillu allannguinerit
- Inatsisartut inatsisaat 1. juli 2016 atuutilerpoq

Allannguutissat aningaasatigut kingunerisassai

Soqanngilaq

Utoqqalinermit pensionisiat UKA 2014/160-mut allannguutissaanik siunnersuuteqarfigineqartut

Pisartagarineqarsinnaasut killilersorneqarnerinut allannguutit, §§ 5, 9, 10

- Pineqartut aaqiivigineqarsimapput (indeksreg.)

Maannakkut isertitat pillugit, §§ 5, 9, 10

- Siornatigut: isertitat akileraarusigassat ilanngaattissat pinnagit.
- Massakkut: piffissami matumani isertitarisat

”Qaammatini kingullerni 12-ni A aamma B-tut isertitarisanit ilanngaatit nalinginnaasut pinnagit. Isertitat naatsorneqarnerini ilanngunneqassanngillat isertitat akileraarusigassaangitsut, eqqaassanngikkaani DIS aamma GIS-itigut isertitat”

Innarluuteqarnermut peqqiilliuteqarnermullu tapit, § 16, imm. 1, nr. 1

- Annertuumik innarluuteqartut utoqqalinermit pensionisiaqalernerminni innarluuteqarnerit pissutigalugu peqqussummi piginnaatitaaffigeriikkatik pigiinnassavaat.
- Tamanna Naalagaaffiit Peqatigiinnut nunatta pisussaafeqarneranut tunngatillugu pisussaaffiummat.

Allannguutissat aningaasatigut kingunerisassai

Tutsuiginavissunik naatsorsuusiortoqarsimanngilaq, taamaattorli annertuallaarnissaat naatsorsuutigineqanngilaq innarluutillip utoqqalinermit pensionisiaqalerneranut atatillugu inatsisitigut pisussaaffinnut ilaareermat.

Maluginiarsinnaavara pisortaqafiga maluginiaaqqusimagakku arlaatigut inatsisit oqaasertaliorneqarnerannut tunngatillugu kukkusoqarsinnaasimammatt, tamatumani inatsisissatut siunnersuutaasimasup massakkullu qaqqinneqartut eqqarsaatigalugit. Tamatumani makku pineqarput:

§ 5-mut

Imm. 2. Utoqqalinermit pensionisiallit pensionisiassaminut tapeqartinneqartarput, annertussusaa eqqarsaatigalugu utoqqalinermit pensionisialimmut kisermaammut angitigisumik, tamatumani pensionisialik aapparisaalu maannakkut ukiumut isertitarisartagaat 200.000 kr.-nit inorlugit annertussuseqarsimappat. Pensionisiamut tapeq 53%-mik annikillisinneqassaaq pensionisiaqartup aapparisaatalu isertitarisaat naapertorlugit ilanngaatit 83.000 kr.-niusut peereerlugit.

Una oqaasertaliineq pingajussaarininnissamut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut aaqqiivigineqarumaarpoq, imatullu isikkoqalissalluni:

§ 5-mut

Imm. 2. Utoqqalinermit pensionisialik aappaqarluni inooqateqartoq taannalu pensionisiaqarsimanngippat, pensionisiaminut tapimik tunineqartassaaq utoqqalinermit pensionisiaqartumut kisermaamut tunniunneqartartoq naapertorlugi, tamannali pisassaaq pensionisiaqartoq aapparisaalu ukiumoortumik katillugit 200.000 kr.-nit inorlugit isertitaqartarsimappata. Pensionisiamut tapit 53%-mik ilanngaavigineqartassapput, pensionisiaqartup aapparisaatalu isertitarisaat toqqammavigalugit, ilanngaatigalugit kr. 83.000-t.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen